

Թ Ե Մ Ա Կ Ա Ն Կ Յ Ա Ն Ք

ՖՐԱՆՍԻԱ

ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ ՌՈՄԱՆ ԵՒ
ՎԱՅԱՆՍ ԶԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ստույգ տուեալներ չկան, քայց կ'ենթադրուի որ Ռոմ-Ալփի հայերուն թիւը կը հասնի այսօր վաթսուն հազարի: Շրջանին մէջ մինչեւ անցեալ տարի կը գործէին հինգ եկեղեցիներ՝ Լիոնի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցին (օծուած 1963-ին), Տէսին Սուրբ Աստուածածին (1947), Վալանսի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ (1953), Բոն տը Շերիւրի Սուրբ Նշան (1982) և Սէնթ. Էթիէնի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ (1984): Կան նաև երկու ուրիշ կարեւոր համայնքներ՝ Վիէն և Կրնուլլ: Այս երկու վերջին քաղաքներուն մէջ եկեղեցի կառուցանելու ծրագրեր կան: 1988-էն ի վեր վերոյիշեալ հինգ եկեղեցիներուն ցանկին աւելցաւ վեցերորդ մը, Ռոման քաղաքին մէջ: Հոն, շնորհիւ գերաշնորհ Տ. Նորվան եպիսկոպոս Զաքարեանի և տեղւոյն խումբ մը հաւատացեալներու ջանքերուն, Տրօմի կաթողիկէ թեմը մեր Եկեղեցիին յանձնեց քաղաքի Սուրբ Նիկողայոս եկեղեցին, որ վաղուց ի վեր չէր օգտագործուեր: Սրբազան հօր ուղղումով կազմուած է Ռոման Պուր տը

Բէւսթի ծովաբ: Նորաստեղծ այս ծովաբ դեռ մնայուն հովիւ չունի, սակայն Նորվան Սըրբազանը նշանակած է հոգաբարձութիւն մը կազմուած տեղացի հաւատացեալներէ և Սէնթ. Էթիէնի և Վիէնի զոյգ ծովաբու հոգեւոր հովիւ հոգեշնորհ Տ. Զատիկ Վրդ. Աւետիքեանին պարտականութիւն տուած է հերթական այցելութիւններ կատարել և ծովաբ կազմակերպել: Ծուտով կը սկսին եկեղեցւոյ նորոգութեան և հայկականացման աշխատանքները: Հաւատացեալներուն և ծխական խորհուրդին փափաքն է անշուշտ մօտ ապագային ունենալ մնայուն հովիւ մը և երգեցիկ խումբ մը:

Ռոմանի մէջ տարիներէ ի վեր կը գործէ «հայկական ընկերակցութիւնը» իր Սեւան մշակութային տունով:

* * *

Վալանսի գաղութը Ֆրանսիայի ամենակարեւոր և քաղաքաւառ համայնքներէն մէկն է: Հոս կ'ապրին աւելի քան վեց հազար հայեր (քաղաքը եօթանասուն հազար բնակիչ ունի): 1975-էն ի վեր, Միջին Արեւելքի տագնապի հետեւանքով մեծ թիւով իրանահայեր և սուրիահայեր հաստատուած

են վալանսի մէջ: Գոյութիւն ունին բազմաթիւ կրօնական, կրթական և մշակութային կազմակերպութիւններ, մարզական ակումբ և ձայնասիրիտ: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմէն վերջ շինուած է Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին: Երջանկայիշատակ Տ. Սերովբէ արքեպիսկոպոս Մանուկեանի կողմէ օծուած այս գեղեցիկ եկեղեցին երեք տասնյակ տարիներ եղաւ վալանսահայութեան սիրտը, այն վայրը, ուր իրարու յաջորդող սերունդները ապրած են իրենց ընտանեկան և համայնքային ուրախութեան և վշտի բոլոր պահերը: Այսօր, և յատկապէս տօնական օրերը, եկեղեցին չի կրնար ընդունիլ իր բոլոր զաւակները, որոնք շատ անգամ կը մնան փողոցի մայրերուն վրայ:

Այս բոլորը նկատի առնելով, գաղութի հոգեւոր հովիւ արծ. Տ. Նարեկ քահանայ վարդապետն է եկեղեցական վարչութիւնը որոշեցին նոր եկեղեցիի մը և մշակութային կեդրոնի մը կառուցումը առաջարկել համայնքին: Վալանսի քաղաքապետարանը անգամ մը ևս ուզեց հայ գաղութը քաջալերել նուիրելով ընդարձակ հողամաս մը եկեղեցւոյ շինութեան համար: Հանրային հանգանակութիւնը սկսած էր, երբ իմացուեցաւ, որ քաղաքին կեդրոնը հսկայ վանք մը ծախու էր: Տուեալ կալուածը այցելել վերջ, վարչութիւնը նպատակաւարմար գտաւ զայն զննել հոն հաստատելու համար նոր եկեղեցին, որ պիտի կոչուի Սուրբ Սահակ, ինչպէս նաև դպրոցը և մշակութային կեդրոնը: Կալուածը ունի չորս հազար քառակուսի մետր տարածութիւն, մեծ եկեղեցի մը, երկու շէնքեր՝ 22 սենեակներով, գրադարան, սեղանատուն և խոհանոց:

Համալիրը Հայ Եկեղեցւոյ սեփականութիւնը կը դառնայ 1990-ի լուծուար մէկէն սկսեալ:

ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Լիոնի «Սուրբ Իրէնէոս» համաքրիստոնէական կեդրոնին մէջ, ապրիլ 18-ին, բացուեցաւ «Հայաստանը և հայ քրիստոնէաները» ցուցահանդէսը: Այս առթիւ Լիոնի մէջ հարիւրաւոր ազդեր գետնողուած էին Սուրբ Էջմիածնի Մայր տաճարի պատկերով:

Ցուցահանդէսը բաղկացած էր երկու մասերէ՝ նուիրուած մին Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան, Առաքելական շրջանէն մինչեւ այսօր, միւսը՝ կրօնական արուեստին, այ-

սինքն՝ ճարտարապետութեան, քանդակագործութեան, մանրանկարչութեան և ոսկերչութեան: Լայն տեղ էր տրուած նաեւ հայ ժողովուրդի պատմութեան՝ մինչեւ Մեծ Եղեռնը, 1918-ի վերածնունդը, Խորհրդային Հայաստանին և Արցախին: Յատուկ տեղ ունեն 1988-ի դեկտեմբեր 7-ի մեծ աղետը: Այս ցուցահանդէսը տեսեց մինչեւ յուլիս 18՝ ընդունելով հարիւրաւոր այցելուներ, որոնց շարքին նաև Լիոնի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցւոյ միօրեայ դպրոցի խումբ մը աշակերտներ:

ՍԱՀԱԿ ՍՐԿ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ

Գովելի նախաձեռնություն է ցուցաբերում ավստրիական համայնքը՝ հրատարակելով «Ավստրիական առաքելական համայնքի վարչության» տարեկան զեկույցները: Ձեռքի տակ է այդ վարչության 1987 թվականի գործունեության տեղեկագիրքը:

Մոտ հիսուն էջի վրա խմամբով պատրաստված այս «Տարեկան զեկույցը» նախ ընդհանուր ծանոթություններ է տալիս ավստրիական կյանքի մասին: Այս առանձին գլուխներով անդրադառնում է գաղութի հոգևոր կյանքին, համայնքի վարչության գործունեությանը, շենքերի մատակարարման աշխատանքներին, Հովհաննէս Ծիրագի անվան դպրոցի կրթական դասընթացին և դաստիարակչական աշխատանքներին, ապա ներկայացվում է համայնքի ֆինանսական վիճակը:

«Հոգևոր հովվություն» գլխում վերլուծվում է գաղութի եկեղեցական կյանքը: Դրրվատանքով է խոսվում եկեղեցական-կրթական արդյունավետ գործունեության մասին:

Համայնքի վարչության գործունեության տեղեկագրի մեջ մանրամասն և առանձինատուցան է նշվում են բոլոր կարևոր միջոցառումները՝ կապված եկեղեցական, ազգային, կրթական գործունեության և միջեկեղեցական հարաբերությունների հետ, սկսյալ 1987 թ. ապրիլից մինչև 1988 թ. փետրվարը:

Նման տեղեկագրերի հրապարակումը նաև ուրիշ գաղութներում անպայմանորեն կօծանդակել ամբողջացնելու կապը գաղութների միջև, ինչպես նաև լավ միջոց կծառայի փոխօգնության և փորձի փոխանակման համար:

ԹՂԹԱԿԻՑ